

«BaKi» – da niev era per affons da sis tochen dudisch onns

Alla tiarza «BaKi» a Glion anflan geniturs ed affons ina purschida varionta ed interessanta

DA SUSI ROTHMUND / ANR

■ **Sonja Lombriser ei l'inizianta ed organisatura dalla «BaKi» – l'exposiziun per pops ed affons e lur geniturs – ch'ha liug uonn per la tiarza ga a Glion e per la secunda ga ellas hallas da gymnastica dalla scola dil marcau. Sonda, ils 9 da fevrer dallas 10.00–17.00 presentan 70 expositurs lur purschidas per famiglias cun pops ed affons tochen dudisch onns.** La purschida alla tiarza «BaKi» vegn ad esser varionta ed interessanta: ella tonscha naven dalla fotografia entochen tier differentas cussegliaziuns, dalla vendita da vestgadir entochen tier regals. Alla «BaKi» ein era representants da spitals, spindreras ed ulteriurs survetschs presents ed informeschan bugen pign e grond. Famiglias anflan praticamein tut quei ch'ei drovan, naven dalla naschientscha tochen ch'igl affon ha circa dudisch onns. Interessantas ein era las purschidas pil temps liber sco circus, sault, musica e bia auter.

Program da guder

A caschun dalla «BaKi» dat ei plinavon treis referats, in davart cunfins, l'auter davart basegns ed il tierz tematischa la hipnosa. Naven dallas 10.00 tochen allas 17.00 marscha ei trasora enzatgei ed ils affons han la pussevillad da schar smincar, zambergiar, termagiar, ir cun poni e bia auter. Sil program ein era occurrenz sco ina demonstraziun da far

Sonja Lombriser selegra d'envidar alla tiarza «BaKi» a Glion, l'exposiziun per famiglias cun pops ed affons.

FOTO S. ROTHMUND

frisuras, presentaziuns da circus e da sault. Tut quei duei secapescha adina era far gust da nezegiar talas pussevilladads pli tard. L'entrada alla «BaKi» cuosta tschun francs per persunas carschidas, ils affons entran gratuitamein. Alla «BaKi» dat ei plinavon in caffè e specialitads tailandesas. Las pussevilladads da parcar sper la scola ein limitadas e perquei vegn cussegliada da nezegiar ils parcadis publics sin piazza-fiera ed alla via dil Rein.

Mumma cun slontsch

L'idea d'organisar in'exposiziun per famiglias e far enconuscentas las purschidas «per nescher, crescher e sedivertir» ha Sonja Lombriser giu igl atun 2015 ed il fevrer 2016 ha ella gia realisau l'emprema «BaKi». Lezza ga aunc ella casa rosa sut il Spital regional Surselva e cun 26 expositurs. Rodund 500 persunas havevan visitau l'emprema exposiziun e smarvigliu con gronda e vasta che la purschida ein connex culla gravidonza, la naschientscha e la veta da famiglia cun pops ed affons ei ella regiun Surselva ed en Svizra. Lombriser ei «ina che fa», senza liungas proceduras da planisar ed organisar. Ch'ei funcziuna bein aschia muossa il success dils onns vargai, igl onn 2018 ha ella numnadamein gia saviu beneventar 57 expositurs e ver 800 visitaders. Malgrad ch'ins sa forsa buca discuoer d'in success finanziar, mo gliez ei era buca la finamira dalla mumma da quater affons: «Ils expositurs pagan 90 francs per in stan, ei duei buc esser ina

grevezia finanziara e pusseivel per tuts.» Sper organisar e realisar la «BaKi» ha la dunna cun in slontsch enorm perfin sezza in stan per presentar las atgnas purschidas da Dance Fun e Fit dank Baby. Tenor Lombriser havessen aunc dapli expositurs giu interess, mo lu havessi ella stuu affittar la tiarza halla e gliez levu ella buc.

Emprema ga cun sponsurs

Tochen uss ei il quen pli u meins taus ulivau suenter la «BaKi». Uonn ha Lombriser l'emprema ga mirau per sponsurs che sustegnan l'occurrenza, mo cun in grond gudogn quent'ella tut-tina buc. Suenter in accident sa la scolasta da sault buca pli dar sezza tontas uras da sault sco ella dess bugen ed ha perquei fatg ina rescolaziun professiunala sil sector mercantile. La «BaKi» ch'ei sco ella di – era in da ses hobis ei quasi sepurschida sco tema per la lavur da diplom. «Enten scriver quella hai jeu per realisau per propi tgei che schai tut davostier», ha la dunna da 36 onns manegiau cun in surrir. L'entira «BaKi» organischa Lombriser numnadamein sulet cun agid da sia famiglia ed enzacons amitgs che gidan da metter ils plantschius da schurmetg ellas hallas. Enzacontas ideas per optimar l'exposiziun ha ella era pil futur ed ins astga dad onn tier onn esser spanegiaus silla purschida.

www.baki-messe.ch

Dapli che mo blau ed alv

Premiera svizra a Laax cun Ester Vonplon

■ **(anr/abc) Ester Vonplon, l'artista e fotografa da renum nazional ed internazional, expona dapi sonda vargada a Laax. Ella casa da cultura Cularta penda 14 da sias ovras.** «Sia moda d'exprimer ei buca caussa da mintgin, ella ha in dun nunconvenziunal», ha ina visitadra circumscret sonda vargada l'exposiziun nova. In'otra persuna ha resumau autruisa ella, numnadamein aschia: «Quei sai jeu è far.» Quella persuna ha forsa buc il sensori pigl art figurativ. Las fotografias in format grond che penda ston ins contemplar e schar luvrar. Ensemen culla musica meditativ-sferica pari maletgs abstracts. All'emprema egliada ein las surfatschas blauas nundefiniblas. Lu vesan ins tocs da glatsch sco tier in puzzle ni ina cumbiniala. L'artista ei buca la portretista naiva dalla natira e dils

animals. Ester Vonplon ei artista figurativa. Mirar sias ovras superficialmeind ed «alla sperta» funcziuna strusch. Tgi che fa gliez ei irritaus.

Performance cun fotografias

Per l'exposiziun ella casa da cultura Cularta a Laax dueien ins prender peda. Grazia allas grondas finias tras dalla galleria sesent'ins buca serraus en. Anzi, ils maletgs dil freid blau s'accordan culla cuntrada invernala entuorn il Lag Grond. Tier ina fotografia macro vesan ins daguots schelai. Tier in'otra observ'ins «taccas», agl ur ni amiez il maletg. Igl ei fastitgs che s'audan tier l'expressiun artistica. Contemplar l'ovra e communicar cun quella ei la premissa per capir quei che Vonplon exprima. Igl ei buca pictura abstracta, mobein foto-

grafia d'art. El temps che mintgin carga fotografias sin instagram, youtube e facebook essan nus stediamein sursaziu cun impressiuns da bellezza. Mintgina e mintgin sesenta sco artist e fotograf cumpetent. Cargar silla reit sociala las impressiuns persunalas e mussar agl entir mund, quei ei daventau in hobi general. La fotografia d'art ei enzatgei auter. Vonplon ei docenta alla Scola politecnica federala da Turitg, ella fa performances cun quei ch'ella registrescha. Ell'elaborescha tecnicamein quei ch'ella ha fotografau culla camera da polaroid, editescha e documentescha aschia la natira. Denton buc en emprema lingia cun mieds classicis automatisai e cun fotoshop. Ses products d'art ein fatgs «a maun», naschi en ina procedura tecnica plauna.

Cumposiziuns cun glatsch

Vonplon muossa buc impressiuns, pezza gitta, mar infinita, negina notg da gli-na plena, desierts e rendidas dil sulegl. Era buca bials carstgauns ed animals carins. Da gliez muossa instagram detgavunda. Sias fotografias ston ins contemplar autruisa. Suenter ch'ins ha saviu ammirar las ovras avon dus onns a Nantes ed Arles, lu ad Amsterdam, penda ellas ussa per l'emprema gada en Svizra. La stad 2016 ha l'artista da Castrisch giu caschun da separitar al program «The Arctic Circle». Ensemen cun scienzai ed artists eis ella viaggiada siadora al Pol dil nord.

Il rudi polar arctic ha inspirau enorm la fotografa e docenta. Returnada a Castrisch ha ell'elaborau las impressiuns dalla mar e dalla ferdaglia. Ella ha cumponiu cun glatsch ed aua. A Laax muoss'ell'ina pintga part dalla seria «Con temps resti alla finiziun» – «Wie viel Zeit bleibt der Endlichkeit». Il glatsch l'ua. Ins duei reflectar tgei ch'il carstgaun commetta a sesez.

Per avon quater onns, la stad 2015, ha Vonplon exponiu l'emprema gada en Surselva. Igl onn vargau han ins viu ella Fermata a Falera pliras ovras da sia retscha dils glatschers che liuan. Dapi circa 15 onns ei l'artista presenta en numerusas gallerias e casas d'art en Svizra ed egl exteriur. Ella s'auda tier las meglieras dalla sparta. Igl onn 2009 ha ella retschiert la distincziun «fotografa svizra digl onn», il 2017 suonda il Premi d'art dil Club alpin svizzer.

Dapi sonda san ins admirar ella galleria ed atelier Cularta a Laax ina part da sia lavur. Vid las preits alvas el plaunteren ed ell'emprema alzada penda 14 maletgs respectiv fotografias. Igl ei cumposiziuns da neiv e glatsch. Vonplon ei diligenta e creativa. Denton la fotografa smacca buca semplemeind sil nuv digl apparat. Davostier ei bia dapli. «Solitarietà en blau ed alv» savess ins resumar l'exposiziun. Anselm Caminada da Sagogn ha embelliu la vernissascha cun

musica adequata allas ovras. Musica sferic-contemplativa accumpogna ils visitaders duront la viseta all'exposiziun.

L'exposiziun dad Ester Vonplon ella Cularta a Laax cuozza aunc tochen ils 24 da fevrer. La galleria ei aviarta mintgamai gievgia, vendergis, sonda e dumengia, dallas 15.00 tochen allas 18.00. L'artista ei presenta sonda, 2-2 e 9-2, vendergis, 15-2 e sonda, 23-2. Dapli informaziuns sut www.esteronplon.com ni www.cularta.ch

reclama

**Südostschweiz
Informiert**

**Topaktuell
aus Ihrer Region!**

Das Nachrichtenmagazin
von Montag bis
Freitag ab 18 Uhr auf
TV Südostschweiz.

südostschweiz

AGID SVIZZER PER LA MUNTOGNA
TEL. 01/712 60 60 • FAX 01/712 60 50
www.berghilfe.ch • info@berghilfe.ch

Ester Vonplon denter duas da sias ovras che penda per l'emprema gada en Surselva.

FOTO A. BEELI